

Instructiestation

Proctoscopie

Algemene gegevens

ICPC-code(s) : Q00722, Q0077

Duur station : 20 minuten

Auteur : J. Maaijen J.Maaijen@umcutrecht.nl

Herkomst : Divisie Julius voor Gezondheidswetenschappen en Eerstelijns Geneeskunde

Datum laatste correctie : Januari 2005

Dit station kwam tot stand op basis van literatuurstudie/praktijkervaring/consensusdiscussie binnen de werkgroep Vaardigheden van de Huisartsopleiding Utrecht.

Benodigdheden

Observator	:	hab
Simulatiepatiënt	:	man
Materialen	:	<ul style="list-style-type: none"> - verrijdbare statief lamp - onderzoekbank + opstapbankje - handschoenen - glijmiddel - tissues - proctoscoop (wegwerp)

Informatie voor de aios

Doel

In dit station wordt getoetst of u in staat bent om een proctoscopie uit te voeren.

Opdracht aan de kandidaat

Vraag de patiënt zijn broek en onderbroek uit te doen. Leg uit wat je gaat doen. Laat hem de juiste positie voor onderzoek innemen. Zeg tijdens het onderzoek steeds hardop wat je doet en waarom. Maak duidelijk onderscheid wanneer je je tot de "patiënt" richt (bejegening) en wanneer tot de observator (hardop denken). Noem ook mogelijke pathologische bevindingen waarnaar je zoekt.

Informatie voor de observator

In dit station wordt getoetst of de kandidaat in staat is om de patiënt op de juiste wijze te bejegenen. Een goede bejegening maakt een degelijk onderzoek mogelijk.

Instructie aan de (simulatie)patiënt

Let op hoe u als patiënt tegemoet wordt getreden.
Geef duidelijk aan als de onderzoeker pijn veroorzaakt.

Scoringslijst

Toetsdatum :

Aios/groep :

Observator :

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
Uitwendig onderzoek			
<i>De aios</i>			
1	☐	☐	☐
Zegt dat de patiënt zijn onderkleding uit moet doen, na uitleg over het onderzoek uitgaande van ervaring en begrip voor de patiënt.			
2	☐	☐	☐
Laat de patiënt in knie-ellebooghouding plaatsnemen			
3	☐	☐	☐
Zorgt voor goede verlichting			
4	☐	☐	☐
Inspecteert de anale regio en spreidt de billen met de twee duimen of of met duim en wijsvinger en beschrijft:			
De peri-anale huid			
-	☐	☐	☐
roodheid			
-	☐	☐	☐
induraties			
-	☐	☐	☐
zwellingen			
-	☐	☐	☐
wondjes			
-	☐	☐	☐
fisteling			
-	☐	☐	☐
eczemateuze afwijkingen.			
De anus en let op:			
-	☐	☐	☐
zwellingen			
-	☐	☐	☐
bloed aan de anus, faecesresten			
-	☐	☐	☐
skin-tags (=huidplooiën = resten oude aambeien)			
-	☐	☐	☐
haemorrhoiden			
-	☐	☐	☐
fisteling, fissuren			
-	☐	☐	☐
oxyuren			
-	☐	☐	☐
prolaberende structuren bij persen.			
Proctoscopisch onderzoek:			
<i>De aios</i>			
5	☐	☐	☐
Vertelt de patiënt wat hij kan verwachten.			
6	☐	☐	☐
Maakt de proctoscoop plus introductievulling glad met glijmiddel.			
7	☐	☐	☐
Legt de proctoscoop op de anus.			
8	☐	☐	☐
Laat de proctoscoop de uitwendige en inwendige sfincter passeren zodra de sfincterspanning dat toelaat.			
9	☐	☐	☐
Zegt de patiënt dan niet meer te persen.			

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
10 Brengt de proctoscoop zo hoog mogelijk in (mandrijn mag niet verschuiven).	☐	☐	☐
11 Verwijdert de mandrijn uit de proctoscoop.	☐	☐	☐
12 Passeert de sfincters niet te snel en niet te langzaam, let hierbij op:	☐	☐	☐
– inwendige haemorrhoiden: grootte, localisatie	☐	☐	☐
– fissuren	☐	☐	☐
– fistels	☐	☐	☐
– bloedinkjes	☐	☐	☐
– pus.	☐	☐	☐
13 Beschrijft wand en inhoud van het proctum, terwijl het instrument langzaam schroefdraaiend (i.v.m. schuine kant) wordt teruggetrokken	☐	☐	☐
– faeces: bloed, wit, zwart, andere kleur	☐	☐	☐
– oppervlak: glad, hobbelig, kraters, erosief, bloedend	☐	☐	☐
– tumoren: grootte, vorm, localisatie (= wijzers van de klok).	☐	☐	☐
14 Geeft de patiënt na afloop gelegenheid de anus te reinigen (indien nodig) met een tissue o.i.d.	☐	☐	☐
15 Zegt de patiënt dat hij zich weer kan aankleden en zegt iets over het resultaat.	☐	☐	☐
Algemene indruk	slecht ☐	matig ☐	goed ☐

Opmerkingen observator:

